

J A A R V E R S L A G

J A A R V E R S L A G

2008

2008

Commissie voor nucleaire voorzieningen

De advies- en controlecommissie over de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van bestraalde splijtstoffen

J A A R V E R S L A G

2008

Commissie voor nucleaire voorzieningen

De advies- en controlecommissie over de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van bestraalde splijtstoffen

Verantwoordelijke uitgever:
Jean-Pierre Arnoldi, voorzitter
Koning Albert II-laan 7, 1210 Brussel

Secretariaat: Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Wettelijk depot: D/2009/2295/76

Gedrukt door: Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Inhoud

<i>Inhoudsopgave</i>	3
1. Oprichting en samenstelling van de Commissie voor nucleaire voorzieningen	4
1.1. Oprichting	4
1.2. Samenstelling	4
2. Opdrachten	6
3. Wettelijke aspecten	7
3.1. Wettelijke aspecten betreffende het jaarverslag	7
3.2. Andere wettelijke aspecten	7
4. Activiteiten	8
4.1. Vergaderingen	8
4.2. Opvolging adviezen	9
5. Financiële aspecten	9
5.1. Financiële aspecten van de Commissie voor nucleaire voorzieningen	9
5.2. Evolutie van de voorzieningen	10
6. Eindbeschouwing	10

1. Oprichting en samenstelling van de Commissie voor nucleaire voorzieningen

1.1. Oprichting

De wet van 11 april 2003 betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van splijtstoffen bestraald in deze centrales, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 15 juli 2003 en gewijzigd bij de wet van 25 april 2007, richt bij artikel 3 een Commissie voor nucleaire voorzieningen op. Vóór deze wetwijziging werd deze Commissie Opvolgingscomité genoemd. Verwijzingen naar deze vroegere benaming kunnen nog verschijnen in documenten van vóór de wetwijziging. Deze advies- en controlecommissie over de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van bestraalde splijtstoffen is samengesteld uit negen personen.

1.2. Samenstelling

Het vroegere Opvolgingscomité was samengesteld uit zes personen die de Belgische Staat vertegenwoordigden. De leden, hun respectieve plaatsvervangers en de raadgevende leden werden benoemd door de koning bij een in Ministerraad overlegd besluit.

De Commissie voor nucleaire voorzieningen telt sinds de wetwijziging negen leden. De drie bijkomende leden vertegenwoordigen de kernprovisievennootschap Synatom en worden per brief aangeduid. Sinds de vergadering van 25 juni 2007 nemen deze drie leden ook deel aan de vergaderingen.

Sinds het eerste koninklijk besluit van 16 februari 2004 tot benoeming van de leden van het Opvolgingscomité werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 11 maart 2004, is de samenstelling verschillende keren aangepast. Ook tijdens het jaar 2008 werd aldus twee keer een koninklijk besluit tot wijziging van de samenstelling van de Commissie voor nucleaire voorzieningen aangenomen.

Sinds de pensionering van de vroegere voorzitter, werd het voorzitterschap waargenomen door de plaatsvervangende voorzitter, de heer Alfons Boon. De voorzitter werd voorheen aangeduid per brief van de bevoegde minister. De wetwijziging van 25 april 2007 heeft dit gewijzigd, voortaan moet de voorzitter van de Commissie ook per koninklijk besluit aangeduid worden. De heer Jean-Pierre Arnoldi werd per koninklijk besluit van 28 november 2008 aangeduid als nieuwe voorzitter.

De volgende personen maken deel uit van de Commissie voor nucleaire voorzieningen:

Naam	Organisatie
Effectieve leden	
De heer J.-P. Arnoldi De heer F. Possemiers De heer E. Wymeersch/De heer J.-P. Servais ¹ De heer A. Boon De heer L. Coene Mevrouw M.-P. Fauconnier De heer R. Leclère De heer R.-O. Leysens De heer W. Peeraer	Administrateur-generaal van de Thesaurie Voorzitter van het directiecomité van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas Voorzitter van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen Voorzitter van de Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole Vice-gouverneur van de Nationale Bank van België Directeur-generaal van de Algemene Directie Energie Afgevaardigd bestuurder van Synatom Bestuurder van Synatom Directeur-generaal van Electrabel
Plaatsvervangende leden	
De heer J. Deboutte De heer T. Vanden Borre/De heer K. Locquet ² De heer E. Van Horenbeeck De heer G. De Smet Mevrouw M. Lievens De heer Th. Van Rentergem De heer G. Cornelissen De heer J. Van Vyve De heer C. De Groof	Directeur bij het Agentschap van de Schuld Hoofdadviseur bij de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas Adviseur bij de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen Directeur-generaal bij de Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole Afdelingshoofd bij de Nationale Bank van België Adviseur-generaal van de Algemene Directie Energie Financieel directeur van Synatom Bestuurder van Synatom Adjunct directeur-generaal van Electrabel
Raadgevende leden	
De heer W. De Roovere De heer J.-P. Minon	Directeur-generaal van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle Directeur-generaal van de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen
Afgevaardigden	
De heer J. Michiels De heer D. Emmery	Expert bij het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle Directeur Courant beheer van de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen

¹ De heer E. Wymeersch werd op 2 mei 2007 voorzitter van de raad van toezicht van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen. Als voorzitter van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen, werd hij vervangen door de heer J.-P. Servais. Deze wijziging werd bekrachtigd per koninklijk besluit van 8 oktober 2008, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 3 november 2008.

² De heer T. Vanden Borre werd sinds de vergadering van 6 november 2008 vervangen door de heer K. Locquet, tevens hoofdadviseur bij de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas. Deze wijziging werd bekrachtigd per koninklijk besluit van 28 november 2008, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 22 december 2008.

2. Opdrachten

De wet van 11 april 2003, gewijzigd bij wet van 25 april 2007, bepaalt in zijn artikel 5 de opdrachten van de Commissie voor nucleaire voorzieningen:

De Commissie voor nucleaire voorzieningen geeft advies, op eigen initiatief of op verzoek van de bevoegde overheden, omtrent:

- de methoden voor het aanleggen van provisies voor de ontmanteling en het beheer van bestraalde splijtstoffen, en evalueert periodiek de geschiktheid van deze methoden;
- het herzien van het maximale percentage van de fondsen die de tegenwaarde vormen van de desbetreffende provisies die de kernprovisievennootschap kan lenen aan kernexploitanten;
- de categorieën van activa waarin de kernprovisievennootschap het deel van deze fondsen, dat zij niet mag lenen aan kernexploitanten, investeert, alsook de voorwaarden waartegen deze investeringen worden uitgevoerd.

De Commissie voor nucleaire voorzieningen controleert:

- de gegevens die de kernprovisievennootschap ter beschikking stelt omtrent de toereikendheid van de provisies;
- de correcte toepassing van de methoden voor het aanleggen van provisies voor de ontmanteling en het beheer van bestraalde splijtstoffen;
- de voorwaarden tegen dewelke de kernprovisievennootschap deze fondsen leent aan kernexploitanten, alsook de voorwaarden waartegen deze investeringen worden uitgevoerd;
- de politiek van de kernexploitanten inzake voorrechten en hypotheke;
- de voorwaarden van de leningen die eventueel worden toegekend door de kernprovisievennootschap;
- de beschikbaarheid van de tegenwaarde van het bedrag van de in vorig punt bedoelde leningen, met inbegrip van de eventuele zekerheden die door degenen die deze leningen hebben ontvangen, werden gesteld.

In 2005 heeft het Opgvolgingscomité per brief bepaald dat de nodige gegevens om deze controletaak te kunnen uitvoeren (in uitvoering van artikel 7, § 1, eerste gedachtestreepje) hem uiterlijk moeten worden overgemaakt op het hetzelfde moment als het versturen van de uitnodiging voor de jaarlijkse algemene vergadering. De nodige gegevens werden in de loop van 2008 door de kernprovisievennootschap aan de Commissie voor nucleaire voorzieningen verstuurd op 3 april 2008.

3. Wettelijke aspecten

3.1. Wettelijke aspecten betreffende het jaarverslag

Het artikel 8, § 1 van de wet van 11 april 2003 bepaalt dat de Commissie voor nucleaire voorzieningen elk jaar een verslag van zijn activiteiten voorlegt aan de minister die de Energie in zijn bevoegdheid heeft. De minister maakt dit verslag over aan de federale wetgevende Kamers en hij ziet er op toe dat het verslag op passende wijze wordt bekendgemaakt.

Dit verslag wordt voorgelegd door de Commissie voor nucleaire voorzieningen voor 1 oktober van het jaar dat volgt op het betrokken jaar en bevat de staat van haar werkingskosten.

Het artikel 8, § 2 van de wet van 11 april 2003 bepaalt dat de leden en het personeel van het secretariaat van de Commissie voor nucleaire voorzieningen gebonden zijn door het beroepsgeheim. Zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hun ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de Commissie voor nucleaire voorzieningen aan niemand bekendmaken. Het jaarverslag bevat dan ook geen vertrouwelijke informatie.

3.2. Andere wettelijke aspecten

De samenstelling van de Commissie voor nucleaire voorzieningen werd in 2008 tweemaal gewijzigd. De eerste maal door het koninklijk besluit van 8 oktober 2008 houdende ontslag en benoeming van een lid en de tweede maal door het koninklijk besluit van 28 november 2008 houdende de benoeming van de voorzitter en ontslag en benoeming van een plaatsvervanger.

De wetswijziging van 25 april 2007 heeft de taken en het functioneren van de Commissie gewijzigd. De bestaande ontwerpen van koninklijk besluit ter uitvoering van de artikelen 9 en 10 van de wet van 11 april 2003 moesten worden herwerkt. Het huishoudelijk reglement werd aangepast en heeft het voorwerp uitgemaakt van verschillende vergaderingen. Eind 2008 werd dit ontwerp door de leden goedgekeurd. De aanneming en de publicatie van dit koninklijk besluit volgde begin 2009. Het koninklijk besluit dat de modaliteiten en de werkingskosten van de Commissie voor nucleaire voorzieningen bepaalt, moet nog genomen worden.

De wet van 11 april 2003 werd eind 2008 nogmaals gewijzigd door de programmawet van 22 december 2008, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 29 december 2008. De toevoegingen lieten de Belgische Staat toe in het kader van een openbare dienstverlening een repartitiebijdrage te vragen aan de kernexploitanten ten belope van 250 miljoen euro voor het jaar 2008. Deze wetswijziging droeg de kernprovisievennootschap op om dit bedrag voor te schieten en de individuele bijdragen voor het eind van het jaar terug te vorderen van de kernexploitanten of gelijkgestelden.

4. Activiteiten

4.1. Vergaderingen

In 2008 is de Commissie voor nucleaire voorzieningen driemaal samengekomen.

Datum	Type
14 februari 2008	Vergadering
6 november 2008	Vergadering
28 november 2008	Vergadering

Tijdens de eerste vergadering heeft de kernprovisievennootschap een presentatie gegeven over een ontwerp van criteria voor de evaluatie van projecten en vennootschappen in het kader van de toekenning van 10 procent van 25 procent van de voorzieningen die niet kunnen geleend worden aan de kernexploitanten zoals voorzien in de wet van 25 april 2007.

Gezien er nog steeds onduidelijkheid was over de hoedanigheid en de aansprakelijkheid van de leden van de Commissie, hebben een aantal leden er de voorkeur aan gegeven geen enkele Commissievergadering te houden vooraleer een juridisch advies over de aansprakelijkheid werd verstrekt. De geplande discussie over het huishoudelijk reglement voorzien tijdens deze eerste vergadering heeft dus niet kunnen plaatsvinden. Er werd overeengekomen dat, van zodra er een sluitend juridisch advies was, de Commissievergaderingen zouden worden hernomen.

In de zomer van 2008 heeft het secretariaat een juridisch advies ontvangen van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. De conclusie was de volgende: "Gelet op de hypothetische vraagstelling en de complexiteit van de materie is het uiterst moeilijk om een antwoord of oplossing te formuleren die voor iedereen duidelijkheid schept. Uit hetgeen voorafgaat, dient evenwel te worden geconcludeerd dat de aansprakelijkheid die rust op de commissieleden niet bijzonder zwaar is en zeker niet zwaarder dan deze die rust op de leden van gelijkaardige advies- of overheidsorganen. De kans dat de commissieleden persoonlijk aansprakelijk worden gehouden voor een foute beslissing van de Commissie voor nucleaire voorzieningen lijkt eerder gering." Met deze conclusie hebben de leden de draad terug opgenomen en hebben er in het najaar nog twee vergaderingen plaatsgehad. De leden wensen wel nog steeds dat er een paragraaf in de wet van 11 april 2003 zou worden toegevoegd, die hun aansprakelijkheid voor een deel beperkt.

De laatste twee vergaderingen werden voornamelijk gewijd aan:

- de bespreking van de jaarlijkse informatie van de kernprovisievennootschap;
- de impact van de fusie van Suez met GDF op de solvabiliteit van Electrabel;
- de verdere bespreking van het voorstel betreffende de criteria voor de evaluatie van projecten;
- de goedkeuring van de jaarverslagen;
- een bespreking van de brief van de heer Magonne, minister van Klimaat en Energie, gericht aan de Commissie en van het te formuleren antwoord op deze brief;
- verdere bespreking en goedkeuring van het huishoudelijk reglement;
- het vastleggen van de datum waarop het volgende driejaarlijkse rapport zal overgemaakt worden aan de Commissie.

De controletaken van de Commissie voor nucleaire voorzieningen werden op een permanente wijze vervuld.

4.2. Opvolging adviezen

In 2007 heeft er een nieuwe driejaarlijkse evaluatie plaatsgehad in uitvoering van artikel 12, § 4 van de wet van 11 april 2003. Het resultaat hiervan resulteerde in een advies en een aantal aanbevelingen dewelke in het jaarverslag 2007 werden toegelicht.

Over de nieuwe aanbevelingen voor de methode van het aanleggen van voorzieningen voor de ontmanteling werd tevens een plan van aanpak gevraagd. In dit plan van aanpak, dat door de Commissie werd aanvaard, werd er een timing voorzien om een aantal documenten aan de Commissie voor nucleaire voorzieningen te bezorgen. Een eerste nota was voorzien voor oktober 2008. Deze nota identificeert een aantal belangrijke parameters dewelke een belangrijke invloed hebben op het eindresultaat en werd tijdig aan de Commissie bezorgd. Tijdens de vergadering van 28 november is deze nota besproken.

Verder werd de datum vastgelegd waarop het volgende driejaarlijkse rapport aan de Commissie voor nucleaire voorzieningen moet worden overgemaakt. Voor 2010 is er beslist dat dit op 15 september zal zijn.

5. Financiële aspecten

5.1. Financiële aspecten van de Commissie voor nucleaire voorzieningen

Het artikel 9 van de wet van 11 april 2003 bepaalt dat de werkingskosten, de kosten van de adviezen en de studies gevraagd door de Commissie voor nucleaire voorzieningen, ten laste zijn van de kernprovisievennootschap. Deze laatste rekent ze door aan kernexploitanten en aan gelijkgestelde vennootschappen naar verhouding van hun aandeel in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen.

Het koninklijk besluit ter uitvoering van artikel 10 van de wet van 11 april 2003 werd nog niet genomen. De praktische werking van de Commissie is daardoor nog niet vastgelegd. De financiële weerslag van de werking van de Commissie voor nucleaire voorzieningen kan dus nog niet worden weergegeven. De wetswijziging van 25 april 2007 heeft de taken en het functioneren van de Commissie op heel wat punten gewijzigd. Het ontwerp van koninklijk besluit moet dus worden aangepast.

Het koninklijk besluit, ter uitvoering van artikel 9 van de wet van 11 april 2003 die het maximale bedrag bepaalt, werd genomen op 1 mei 2006. Het maximale bedrag werd vastgelegd op vijfhonderdduizend euro per jaar. De wetswijziging van 25 april 2007 heeft echter bepaald dat het maximale bedrag jaarlijks, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, moet worden bepaald. Ook hier is een aanpassing van de wetgeving nodig.

De kosten voor het eensluidende advies van de NIRAS alsook de zitpenningen zijn door het ontbreken van het koninklijk besluit betreffende de werkingsmodaliteiten nog niet afgerekend. Wel werden de administratieve kosten van het vast secretariaat, onder de vorm van het salaris van een administratief assistent voor het jaar 2008, ten laste gelegd van de kernprovisievennootschap.

5.2. Evolutie van de voorzieningen

Tabel: Voorzieningen 2003-2008

(afgerond in miljoen euro)

	31/12/2003	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008
Voorzieningen ontmanteling	990	1.379	1.448	1.521	1.742	1.829
Voorzieningen bestraalde splijtstoffen	2.606	2.655	2.855	3.012	3.163	3.399
TOTAAL	3.596	4.034	4.303	4.533	4.905	5.228

6. Eindbeschouwing

Het gebrek aan juridische zekerheid over de aansprakelijkheid van de leden binnen de Commissie voor nucleaire voorzieningen heeft de Commissie een moeizame start bezorgd in 2008. In het najaar werd de draad echter terug opgenomen en zijn nog een aantal belangrijke besprekingen kunnen volgen. Het huishoudelijk reglement werd aangenomen en een eerste aanzet voor het uitwerken van criteria voor de evaluatie van projecten en vennootschappen werd gegeven.

De nieuwe taken en uitdagingen die volgen uit de wetswijziging van 25 april 2007 zijn niet eenvoudig gebleken. De Commissie voor nucleaire voorzieningen moet namelijk een heel nieuw systeem opzetten waarbij met veel factoren moet rekening gehouden worden o.a. duidelijke criteria, geen discriminatie, geen staatsteun, de nodige zekerstelling voor het behoud van de voorzieningen, ... In 2008 werd een eerste voorstel onderzocht. In 2009 wordt dit verdergezet.